

Voiko suomalainen kirjallisuudentutkija äänestää USA:n vaaleissa?

Kommentoin lyhyesti Pia Livia Hekanahon *Avaimessa* 1/2007 julkaistua ”Teorian vastaisku: pitääkö humanistin äänestää republikaaneja?”. Hekanahon kirjoitus oli kommentti *Avaimen* numerossa 4/2006 julkaistuuun katsaukseeni ”Kirjallisuudentutkimuksen Tähtien Sota, osa X: Järjen ja logiikan paluu?” Katsauksessa esittelen Daphne Patain ja Will H. Corralin julkaisemaa antologiaa *Theory’s Empire. An Anthology of Dissent* (2005). Esitän muutamia tarkennuksia ja kysymyksiä Hekanaholle sekä Malmion poliittisen position.

Hekanaho tuo esiin *Theory’s Empire*-kirjan poliittisen kontekstin, joka esittelystäni puuttui. Tarkoitukseni ei alun perinkään ollut tarkastella kirjaa sen poliittisessa kontekstissa. Olen arvioinut sitä oman käyttötarkoituksestani ja positiostani käsin. Kiinnostukseni kohdistui siihen, minkälaista kritiikkiä kirjassa esitetään erinäisiä vallalla olevia teorioita ja teoreetikkoja kohtaan. Suhtauduin kriittisesti kirjaan ja sen esittämiin argumentteihin. Tämä käy mielestäni ilmi jo katsaukseni otsikosta, jossa on kyseenalaistamista osoittava kysymysmerkki. Ehkä se jäi Hekanaholta huomaamatta.

Hekanaho kirjoittaa: ”Teoksesta kaikkein olennaisin jää valitettavasti Malmion laajassa esittelyssä kokonaan mainitsematta: kyseessä ei ole varsinaisesti tutkimuksellinen antologia vaan poliittinen puheenvuoro. Kaikkia kokoelmaan valittuja kirjoituksia yhdistää niiden käyttötarkoitus. Ne on koottu ’Toisinajattelijoiden antologiaan’ yhdeksi aiseksi yliopistokonservatiivien kampanjassa yliopistojen demokratisoitumista ja moniarvoistumista vastaan.” (s.76.) Tässä yhteydessä on mielestäni perusteltua kysyä, kuka loppujen lopuksi määrää tekstin käyttötarkoituksen? Teksti, sen poliittinen konteksti, lukija, lukijan konteksti? Joku muu? Voinko minä, lukijana, käyttää antologiaa siten kuin olen sitä käyttänyt? Vai luenko silloin niin kuin *Raamattu* pirua?

Mitä antologian poliittiseen ulottuvuuteen tulee: en ole puolesta enkä vastaan. Ja kyllä: olen hyvin tietoinen siitä, että valitsemani positio on sellainen, jota jokainen poliittisesti orientoitunut tutkija pitää tekopyhänä, syvästi epäaitona ja ennen kaikkea konservatiivisena. Jo 1980-luvulla Eppu Normaali lauloi, että jos et ole puolellamme, olet meitä vastaan... Riski täytyy silti ottaa. ”Niin kirjan tekijöiden kuin lukijoiden sosisin oivaltavan, että kaikki tutkimus ja tutkimatta jättäminen on poliittista. Epäpoliittista tutkimusta ei ole”, Hekanaho kirjoittaa (s.79). Hekanahon argumentti on kuitenkin poliittinen argumentti. Se ei mielestäni kerro tutkimuksesta mitään. Lisäksi Hekanaho toteaa katsauksensa loppupuolella, että ”Tieteen perusteista teoksessa ei kuitenkaan ole kysymys, vaikka Kristina Malmio (s.76) niin toiveikkaasti esittää.” (s.78.) Onko todella niin, että kaikki tutkimus on poliittista? Onko kaikki tutkimus vain ja ainoastaan poliittista vai onko tutkimuksessa myös muita ulottuvuuksia? Ja saako tällaista kysymystä

kyseessä on kamppailu, johon haluan osallistua. Pelottavaa tekstissä on mielestäni siinä esiintyvä sodankäyntisanasto ja poliittinen kielenkäyttö. ”Pesiytynyt”, ”vihareaktio”, ”hyökkäys”, ”kohupäästö”, ”konservatiivinen falangi”, ”kollaboraattori”, vain muutamia mainitakseni. Tekstin retoriikka sai minut pohtimaan, onko se tarkoituksellisesti ja oikeasti juuri niin militanttia ja normatiivista kuin miltä se vaikuttaa, vai pitääkö siinä uumoilla jonkinlaisen parodisen toiston läsnäolo? Niin tai näin, minulle se viestittää vain sitä, miten kirjoittaja täysin ja vailla minkäänlaista välimatkaa valitsee puolensa amerikkalaisessa politiikassa.

Mielestäni ne kysymykset, joita *Theory's Empire* -kirja minussa herättää ja jotka liittyvät tutkijan positioon suhteessa tieteeseen, teoriaan, tieteen vaihtuviin paradigmoihin ja ”kamppailuun” tieteen kentällä – ”Olenko langennut houkutukseen kirjoittaja tyhjää diskurssia, olenko epäkriittisesti juossut gurun perässä ja määkinyt laumassa, olenko kiireessä tai laiskuuttani jättänyt kyseenalaistamatta asioita ja tuottanut tekstejä vain CV:n tähden?” (Malmio 2006, 75) – ovat relevantteja ja koskettavat tutkijoita riippumatta siitä, miten he suhtautuvat tutkimuksen poliittisuuteen.

Kristina Malmio

Lähteet

HEKANAHO, PIA LIVIA 2007: Teorian vastaisku: pitääkö humanistin äänestää republikaneja? *Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti Avain* 1/2007. 76–79.

MALMIO, KRISTINA 2006: Kirjallisuudentutkimuksen Tähtien Sota, osa X: Järjen ja loogiikan paluu? *Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti Avain* 4/2006. 68–76.

SELDEN, RAMAN JA PETER WIDDOWSON 1993: *A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory*. Third Edition. New York: Harvester Wheatsheaf.

Theory's Empire. An Anthology of Dissent 2005: Toim. Daphne Patai ja Will H. Corral. Columbia: Columbia University Press.